

EU4SmartED

ПРОЄКТНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ ЄС

КНИГА СТУДЕНТА (МОДУЛЬ ЖАНА МОНЕ
101048079 — EU4SMARTED — ERASMUS-JMO-2021-
HEI-TCH-RSCH)

Світлана Колосок, Юлія Мирошниченко

СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ | 2022

Funded by
the European Union

Ця книга студента з'явилася завдяки фінансуванню модуля Жана Моне «Розумне енергетичне співробітництво в Європі: освітній проєкт для молодіжних лідерів (EU4SmartED)» Європейським Союзом. Курс «Проектний менеджмент ЄС» заплановано до викладання з 2022 по 2024 рік на базі кафедри управління імені Олега Балацького Сумського державного університету.

Метою курсу «Проектний менеджмент ЄС» є формування здобувачами вищої освіти теоретичних знань щодо системи управління проєктами ЄС (та проєктами енергетичного співробітництва ЄС) для покращення процесу інтеграції до ЄС. Ця книга призначена для підготовки здобувачів освіти багатьох спеціальностей: економіки, менеджменту, державне управління, ІТ, будівництва тощо.

Очікуваними результатами від викладання курсу у здобувачів освіти стане:

- підвищений інтерес до розуміння та участі Європейського Союзу, що веде до більш активної громадянської позиції;
- покращення можливості працевлаштування для молодих випускників за рахунок включення європейського виміру в їхнє навчання.

**Funded by
the European Union**

Фінансується Європейським Союзом. Висловлені погляди та думки належать лише авторам і не обов'язково відображають погляди Європейського Союзу чи Виконавчого агентства з питань освіти та культури. Ні Європейський Союз, ні орган, що надає послуги, не може нести за них відповідальність.

Зміст

1 Силабус навчальної дисципліни	4
2 Програма навчальної дисципліни.....	11
3 Регламент дисципліни.....	12
4 Узгодження результатів навчання з методами викладання, навчання та оцінювання.....	15

1 Силабус навчальної дисципліни

1. Загальна інформація про навчальну дисципліну

Повна назва навчальної дисципліни	Проектний менеджмент ЄС
Повна офіційна назва закладу вищої освіти	Сумський державний університет
Повна назва структурного підрозділу	Навчально-науковий інститут бізнесу, економіки та менеджменту. Кафедра управління імені Олега Балацького
Розробник(и)	Колосок Світлана Іванівна, Мирошніченко Юлія Олександрівна
Рівень вищої освіти	Другий рівень вищої освіти, НРК – 7 рівень, QF-LLL – 7 рівень, FQ-EHEA – другий цикл
Семестр вивчення навчальної дисципліни	16 тижнів протягом 3-го семестру
Обсяг навчальної дисципліни	Обсяг дисципліни становить 5 кредитів ЄКТС, 150 годин, з яких за денною формою 32 години становить контактна робота з викладачем (16 годин лекцій, 16 годин практичних занять, 118 годин самостійної роботи); за заочною формою - 16 годин контактної роботи з викладачем (8 годин лекцій, 8 годин практичних занять, 134 години самостійної роботи).
Мова викладання	Українська

2. Місце навчальної дисципліни в освітній програмі

Статус дисципліни	Вибіркова навчальна дисципліна для всіх освітніх програм
Передумови для вивчення дисципліни	Передумови для вивчення відсутні
Додаткові умови	Додаткові умови відсутні
Обмеження	Для всього контингенту здобувачів крім програм 144 “Теплоенергетика”, 292 “Міжнародні економічні відносини”, 231 “Соціальна робота”, 073 “Бізнес-адміністрування”, 073 “Управління проектами”

3. Мета навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни є формування здобувачами вищої освіти теоретичних знань щодо системи управління проектами ЄС (та проектами енергетичного співробітництва ЄС) для покращення процесу інтеграції до ЄС.

4. Зміст навчальної дисципліни

Тема 1 Вступ до управління проектами Проектний підхід. Особливості проектів та політики ЄС. Життєвий цикл проекту. Стандарти та рекомендації проекту. Основні поради щодо підготовки технічної пропозиції-переможця.
Тема 2 Фінансова структура ЄС Фонди ЄС та інструменти фінансування. Правове регулювання фінансування ЄС. Портал можливостей фінансування та тендерів (FTOP).
Тема 3 Ідентифікація проекту Аналіз зацікавлених сторін. Аналіз постановки проблеми. Цілі та результати проекту. Проектний продукт.
Тема 4 Управління часом проекту План управління часом проекту. WBS. Інструменти планування проекту: сітьові графіки, діаграма Ганта, календарі проекту.
Тема 5 Управління витратами проекту Кошторис витрат проекту. Бюджет проекту. План управління витратами проекту.
Тема 6 Управління змінами проекту Аналіз відхилень. Індикатори за методом освоєного обсягу. План управління змінами проекту.
Тема 7 Концепції закупівель та підготовки технічних пропозицій Інструментарій фінансового менеджменту для одержувачів коштів ЄС для зовнішніх дій. Практичний посібник із контрактних процедур для зовнішніх дій Європейського Союзу (PRAG). DEVCO Academy
Тема 8 Закриття та оцінювання проекту Звіт про закриття проекту. Активи проекту. Уроки проекту.

5. Очікувані результати навчання навчальної дисципліни

Після успішного вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти зможе:

PH1	застосовувати підходи до управління проектами ЄС
PH2	використовувати онлайн-інструменти управління проектами
PH3	уміти користуватися сучасними програмами з управління проектами

7. Види навчальних занять та навчальної діяльності

7.1 Види навчальних занять

Тема 1. Вступ до управління проектами
--

<p>Лк1 "Вступ до управління проектами" (денна) Проектний підхід. Особливості проектів та політики ЄС. Життєвий цикл проекту. Стандарти та рекомендації проекту. Основні поради щодо підготовки технічної пропозиції-переможця.</p>
<p>Лк1 "Вступ до управління проектами" (заочна) Проектний підхід. Особливості проектів та політики ЄС. Життєвий цикл проекту. Стандарти та рекомендації проекту. Основні поради щодо підготовки технічної пропозиції-переможця.</p>
<p>Пр1 "Вступ до управління проектами" (денна) Вступне опитування з проектного менеджменту ЄС. Навчальна гра. Кейс з проектного менеджменту.</p>
<p>Пр1 "Вступ до управління проектами" (заочна) Вступне опитування з проектного менеджменту ЄС. Навчальна гра. Кейс з проектного менеджменту.</p>
<p>Тема 2. Фінансова структура ЄС</p>
<p>Лк2 "Фінансова структура ЄС" (денна) Фонди ЄС та інструменти фінансування. Правове регулювання фінансування ЄС. Портал можливостей фінансування та тендерів (FTOP).</p>
<p>Пр2 "Фінансова структура ЄС" (денна) Онлайн-дебати щодо розумних проектів ЄС в енергетичному секторі (через онлайн-інструмент Kialo для раціональних дебатів або платформу ERASMUS+ VIRTUAL EXCHANGE). Аналіз варіантів використання (кейси з www.europeandataportal.eu)</p>
<p>Тема 3. Ідентифікація проекту</p>
<p>Лк2 "Ідентифікація проекту" (заочна) Аналіз зацікавлених сторін. Аналіз постановки проблеми. Цілі та результати проекту. Проектний продукт.</p>
<p>Лк3 "Ідентифікація проекту" (денна) Аналіз зацікавлених сторін. Аналіз постановки проблеми. Цілі та результати проекту. Проектний продукт.</p>
<p>Пр2 "Ідентифікація проекту" (заочна) Діяльність з генерації ідей. Постановка проблеми 5W та SMART цілі. Групові дебати щодо потенційної електрифікації регіону (за допомогою інструментів візуалізації energydata.info/apps)</p>

<p>Пр3 "Ідентифікація проєкту" (денна) Діяльність з генерації ідей. Постановка проблеми 5W та SMART цілі. Групові дебати щодо потенційної електрифікації регіону (за допомогою інструментів візуалізації energydata.info/apps).</p>
<p>Тема 4. Управління часом проєкту</p>
<p>Лк3 "Управління часом проєкту" (заочна) План управління часом проєкту. WBS. Інструменти планування проєкту: сітьові графіки, діаграма Ганта, календарі проєкту.</p>
<p>Лк4 "Управління часом проєкту" (денна) План управління часом проєкту. WBS. Інструменти планування проєкту: сітьові графіки, діаграма Ганта, календарі проєкту.</p>
<p>Пр3 "Статут проєкту" (заочна) Діяльність з заповнення статуту проєкту.</p>
<p>Пр4 "Статут проєкту" (денна) Діяльність з заповнення статуту проєкту.</p>
<p>Тема 5. Управління витратами проєкту</p>
<p>Лк4 "Управління витратами проєкту" (заочна) Кошторис витрат проєкту. Бюджет проєкту. План управління витратами проєкту.</p>
<p>Лк5 "Управління витратами проєкту" (денна) Кошторис витрат проєкту. Бюджет проєкту. План управління витратами проєкту.</p>
<p>Пр4 "Управління витратами проєкту" (заочна) Онлайн моделювання проєкту (thatpmgame.com). WBS, OBS.</p>
<p>Пр5 "Управління витратами проєкту" (денна) Онлайн моделювання проєкту (thatpmgame.com). WBS, OBS.</p>
<p>Тема 6. Управління змінами проєкту</p>
<p>Лк6 "Управління змінами проєкту" (денна) Аналіз відхилень. Індикатори за методом освоєного обсягу. План управління змінами проєкту.</p>
<p>Пр6 "Управління змінами та планування проєкту" (денна) Вправи з планування проєкту (Microsoft Project Professional pro та подібні програми, Office 365, Teams)</p>
<p>Тема 7. Концепції закупівель та підготовки технічних пропозицій</p>

Лк7 "Концепції закупівель та підготовки технічних пропозицій" (денна) Інструментарій фінансового менеджменту для одержувачів коштів ЄС для зовнішніх дій. Практичний посібник із контрактних процедур для зовнішніх дій Європейського Союзу (PRAG). DEVCO Academy
Пр7 "Концепції закупівель та підготовки технічних пропозицій" (денна) Онлайн моделювання проекту (simultrain.swiss). Вправи з управління освоєним обсягом.
Тема 8. Закриття та оцінювання проекту
Лк8 "Закриття та оцінювання проекту" (денна) Звіт про закриття проекту. Активи проекту. Уроки проекту.
Пр8 "CleanStart: симуляція стартапів чистої енергії" (денна) Онлайн-гра колаборація через forio.com. Опитування наприкінці курсу з проектного менеджменту ЄС.

7.2 Види навчальної діяльності

НД1	Виконання практичних завдань
НД2	Обговорення кейсів
НД3	Виконання інтерактивних вправ

8. Методи викладання, навчання

Дисципліна передбачає навчання через:

МН1	Аналіз конкретних ситуацій (Case-study)
МН2	Проектний метод
МН3	Практико-орієнтоване навчання

Методи викладання: • демонстрація (РН1); • командна робота (РН 2); • структурно-аналітичний (РН 3); • проблемно-пошуковий метод (РН 1); • кейс-метод / аналіз ситуації (РН1).

Методи формування м'яких навичок (Soft skills) • Контекстне навчання - мотивація здобувачів вищої освіти до засвоєння знань, умінь тощо шляхом виявлення зв'язків між конкретним знанням, умінням тощо та його застосуванням (РН 3). • Проблемне навчання - стимулювання здобувачів до самостійного набуття знань тощо, необхідних для вирішення конкретної задачі, проблеми (РН 1). • Міждисциплінарне навчання - використання знань з різних предметних областей, їх угруповання і концентрація в контексті розв'язуваної задачі (РН 2).

9. Методи та критерії оцінювання

9.1. Критерії оцінювання

Визначення	Чотирибальна національна шкала оцінювання	Рейтингова бальна шкала оцінювання
Відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	5 (відмінно)	$170 \leq RD \leq 200$
Вище середнього рівня з кількома помилками	4 (добре)	$140 \leq RD < 169$
Непогано, але зі значною кількістю недоліків	3 (задовільно)	$120 \leq RD < 139$
Можливе повторне складання	2 (незадовільно)	$0 \leq RD < 119$

9.2 Методи поточного формативного оцінювання

МФО1	Опитування та усні коментарі викладача за його результатами
МФО2	Перевірка та оцінювання письмових завдань

9.3 Методи підсумкового сумативного оцінювання

МСО1	Оцінювання письмових робіт
МСО2	Складання комплексного письмового модульного контролю

Контрольні заходи:

2 семестр		100 балів
МСО1. Оцінювання письмових робіт		20
	2x10	20
МСО2. Складання комплексного письмового модульного контролю		80
	2x40	80

Контрольні заходи в особливому випадку:

2 семестр		100 балів
МСО1. Оцінювання письмових робіт		20
	2x10	20
МСО2. Складання комплексного письмового модульного контролю		80
	2x40	80

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни визначається як сума балів за всіма успішно оціненими результатами навчання під час семестру. Здобувач освіти, який протягом навчального періоду виконав всі заплановані види навчальної роботи та за наслідками контрольних заходів набрав необхідну, що відповідає позитивній оцінці, кількість рейтингових балів не менше 60, отримує семестрову оцінку у відповідності до набраних рейтингових балів. Здобувач освіти, який протягом поточної роботи не набрав кількість рейтингових балів, що відповідає позитивній оцінці, але не менше 35 балів, зобов'язаний складати захід підсумкового семестрового контролю, що здійснюється після завершення останнього модульно-атестаційного циклу у семестрі або екзаменаційної сесії. При

успішному складанні заходу підсумкового семестрового контролю використовується оцінка «задовільно», що засвідчує виконання студентом мінімальних вимог без урахування накопичених балів із визначенням рейтингового балу 60. Перескладання контрольних заходів всіх видів з метою підвищення позитивної оцінки, як правило, не допускається.

10. Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни

10.1 Засоби навчання

ЗН1	Комп'ютери, комп'ютерні системи та мережі
ЗН2	Мультимедіа, відео- і звуковідтворювальна, проєкційна апаратура (відеокамери, проєктори, екрани, смартдошки тощо)
ЗН3	Програмне забезпечення (для підтримки дистанційного навчання, Інтернет-опитування, віртуальних лабораторій, віртуальних пацієнтів, для створення комп'ютерної графіки, моделювання тощо та ін.)

10.2 Інформаційне та навчально-методичне забезпечення

Основна література	
1	Колосок, С. І. Розроблення та реалізація інвестиційного проєкту : підручник / С. І. Колосок, Ю. О. Мирошніченко, Г. А. Мішеніна. Суми : СумДУ, 2021. 121 с.
2	Project Management Methodology. Luxembourg : European Union, 2018. 139 p. ULR: https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/ac3e118a-cb6e-11e8-9424-01aa75ed71a1/language-en
3	Майорова, Т.В. Проєктне фінансування : підручник / Т. В. Майорова, О. О. Ляхова ; за заг. ред. Т.В. Майорової. 2-ге вид., перероб. і доп. К. : Київський нац. екон. ун-т ім. В. Гетьмана, 2017. 434 с.
Допоміжна література	
1	PMI. PMBOK® Guide – Seventh Edition. 2021
2	PMI. Practice Standard for Project Estimating. 2019
3	PMI. Practice Standard for Scheduling - Third Edition. 2019
Інформаційні ресурси в Інтернеті	
1	Схема керування проєктами. 2019. ULR: https://support.microsoft.com/en-us/office/схема-керування-проєктами-ad8c7625-fa14-4e36-9a83-c6af33097662
2	Project, programme and portfolio management : vocabulary. ISO/TR 21506:2018(en). ULR: https://www.iso.org/obp/ui/#iso:std:iso:tr:21506:ed-1:v1:en
3	Collaborating with Microsoft Teams. ULR: https://docs.microsoft.com/en-us/learn/paths/teamwork-specialist/
4	Навчальний відеокурс із Microsoft Teams. ULR: https://docs.microsoft.com/uk-ua/microsoftteams/enduser-training

2 Програма навчальної дисципліни

№ з/п	Тема	Загальний обсяг, годин	Лекції, годин	Практичні заняття, годин	Лабораторні роботи, годин	Самостійне опрацювання матеріалу (СРС), годин	Індивідуальні завдання, годин (із обсягу СРС)
денна форма навчання							
1	Вступ до управління проєктами	18	2	2	0	14	0
2	Фінансова структура ЄС	18	2	2	0	14	0
3	Ідентифікація проєкту	19	2	2	0	15	0
4	Управління часом проєкту	19	2	2	0	15	0
5	Управління витратами проєкту	19	2	2	0	15	0
6	Управління змінами проєкту	19	2	2	0	15	0
7	Концепції закупівель та підготовки технічних пропозицій	19	2	2	0	15	0
8	Закриття та оцінювання проєкту	19	2	2	0	15	0
<i>Всього з навчальної дисципліни (денна форма навчання)</i>		<i>150</i>	<i>16</i>	<i>16</i>	<i>0</i>	<i>118</i>	<i>0</i>
заочна форма навчання							
1	Вступ до управління проєктами	20	2	2	0	16	0
2	Фінансова структура ЄС	16	0	0	0	16	0
3	Ідентифікація проєкту	21	2	2	0	17	0
4	Управління часом проєкту	21	2	2	0	17	0
5	Управління витратами проєкту	21	2	2	0	17	0
6	Управління змінами проєкту	17	0	0	0	17	0
7	Концепції закупівель та підготовки технічних пропозицій	17	0	0	0	17	0
8	Закриття та оцінювання проєкту	17	0	0	0	17	0
<i>Всього з навчальної дисципліни (заочна форма навчання)</i>		<i>150</i>	<i>8</i>	<i>8</i>	<i>0</i>	<i>134</i>	<i>0</i>

3 Регламент дисципліни

	<p>РЕГЛАМЕНТ ДИСЦИПЛІНИ «Проектний менеджмент ЄС»</p> <p>Ступінь вищої освіти Другий рівень вищої освіти, НРК – 7 рівень, QF-LLL – 7 рівень, FQ-EHEA – другий цикл Спеціальність: освітня програма для всіх освітніх програм Рік навчання 2022 Семестр один семестр Форма навчання денна, заочна Мова викладання українська</p>
Викладач(і)	Колосок Світлана Іванівна, Мирошніченко Юлія Олександрівна
Контактна інформація викладача	вул. Соборна, 39, корпус 1, ауд. К1-105: e-mail: kolosok@management.sumdu.edu.ua
Час та місце проведення консультацій	Вівторок, 14.00-15.00, ауд. К1-105 (або у форматі відеоконференції у середовищі teams.microsoft.com, або у форматі відеоконференції за посиланням: meet.google.com/hxh-xwap-njv)
Посилання на освітні платформи для онлайн занять	teams.microsoft.com
Посилання на силябус в каталозі курсів	https://pg.cabinet.sumdu.edu.ua/report/syllabus/ce3d80963deac728df76c1d2a89fdcf51963666
Засоби зворотного зв'язку із групою щодо отримання та опрацювання виданих матеріалів	Зворотній зв'язок зі здобувачами вищої освіти здійснюється через особистий кабінет СумДУ та у середовищі teams.microsoft.com
ПОЛІТИКИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	
Політика щодо відвідування	Політика відвідування регламентується наказом ректора Сумського державного університету №1061-I від 15.11.21 р. Допускається вільне відвідування здобувачами вищої освіти лекційних занять. Відвідування інших видів навчальних занять (крім консультацій та індивідуальних занять), є обов'язковим. Індивідуальний графік навчання передбачає можливість вільного відвідування занять (лекційних, практичних, семінарських) та самостійного опрацювання здобувачем вищої освіти матеріалу навчальних дисциплін.

Політика оцінювання	Політика оцінювання регламентується наказом ректора Сумського державного університету №1061-І від 15.11.21 р. Шкала оцінювання з навчальної дисципліни: R=100 балів. Розподіл рейтингових балів за видами навчальної роботи: 1) виконання завдань на практичних заняттях: - виконання 2 практичних завдань – максимально 20 балів. 2) комплексний модульний контроль (атестація) – максимально 80 балів (2*40 балів). Здобувачі освіти, які навчаються за індивідуальним графіком, обов'язково повинні скласти письмовий модульний контроль у встановлений графіком навчального процесу час.
Політика щодо дедлайнів та перескладання	Політика щодо дедлайнів та перескладання регламентується наказом ректора Сумського державного університету №1061-І від 15.11.21 р. Здобувачі вищої освіти виконують практичні завдання з встановленими дедлайнами у 1-2 тижня в залежності від складності завдань. У разі значення підсумкової семестрової оцінки за накопиченими рейтинговими балами поточного контролю «FX», здобувач освіти має право на дворазову спробу отримання позитивної оцінки на заході підсумкового семестрового контролю (перше перескладання викладачеві, друге – комісії). При отриманні підсумкової семестрової оцінки за накопиченими рейтинговими балами поточного контролю «F», - здобувач освіти не допускається до заходу підсумкового семестрового контролю, вважається таким, що має академічну заборгованість з навчальної дисципліни, і представляється деканатом до відрахування (крім випадків продовження деканатом ліквідації академічної заборгованості за наявності документально підтверджених поважних причин неспішності здобувача освіти). Ліквідація заборгованості відбувається впродовж 1 тижня після атестаційного.
Політика щодо оскарження результатів оцінювання	Оскарженню можуть підлягати результати оцінювання з модульних та семестрових атестацій. Для цього здобувач має подати апеляцію на ім'я директора/декана у день проведення атестаційного заходу чи після оголошення результатів його складання, але не пізніше наступного робочого дня. За розпорядженням директора створюється комісія з розгляду апеляції. За рішенням апеляційної комісії оцінка може змінюватися у разі встановлення порушень під час проведення атестацій.

<p>Політика щодо академічної доброчесності</p>	<p>Всі роботи, визначені регламентом, повинні бути виконані здобувачем самостійно. Під час виконання письмового модульного або підсумкового контролю списування заборонене. Роботи здобувача вищої освіти не повинні містити плагіату, фактів фабрикації та фальсифікації списування. Під час вивчення дисципліни неприпустимими також є інші прояви академічної недоброчесності, перелік яких визначено Кодексом академічної доброчесності університету.</p> <p>У разі, якщо викладачем виявлено порушення академічної доброчесності з боку здобувача вищої освіти під час вивчення навчальної дисципліни, викладач має право вчинити одну з наступних дій:</p> <ul style="list-style-type: none">- знизити на величину до 40% включно кількість балів, отриманих при виконанні завдання на практичному занятті;- надати рекомендації щодо доопрацювання обов'язкового домашнього завдання із зниженням підсумкової кількості отриманих балів на величину 25% включно;- не зараховувати обов'язкове домашнє завдання без надання права його перероблення;- призначити перескладання письмового модульного або підсумкового контролю із зниженням підсумкової кількості отриманих балів на величину до 15% включно;- відмовити в перескладанні письмового модульного або підсумкового контролю.
---	---

4 Узгодження результатів навчання з методами викладання, навчання та оцінювання

Результат навчання	Види навчальних занять	Види навчальної діяльності	Методи, технології викладання і навчання	Засоби навчання	Методи та критерії оцінювання
РН1	Лк1-Лк8, Пр1-Пр8	НД1, НД2, НД3	МН1, МН2, МН3	ЗН1, ЗН2, ЗН3	МСО1, МСО2
РН2	Лк1-Лк8	НД1, НД2, НД3	МН1, МН2, МН3	ЗН1, ЗН2, ЗН3	МСО1, МСО2
РН3	Лк1-Лк8, Пр1-Пр8	НД1, НД2, НД3	МН1, МН2, МН3	ЗН1, ЗН2, ЗН3	МСО1, МСО2